

Persbericht

Brussel, 2 september 2019

Sociale partners van de metaal- en technologiesector:

'Overheidsopdrachten en -investeringen moeten meer naar Belgische bedrijven en werknemers'

De sociale partners van de metaal- en technologiesector roepen de nieuwe regeringen op om snel en doeltreffend een massaal overheidsinvesteringsbeleid te voeren en meer aandacht te besteden aan de in België gevestigde bedrijven bij de gunning van overheidsopdrachten. "In ons land gunnen we een kwart van de overheidsopdrachten (24 procent) aan buitenlandse bedrijven, terwijl het Europese gemiddelde maar vier procent bedraagt. Kijken we daarnaast verder naar de indirecte toewijzing dan stroomt vloeit zelfs 42 procent van de overheidsaankopen naar het buitenland, daar waar dit in landen als Nederland of Duitsland slechts 21 procent en 14 procent is. Overheidsopdrachten en -investeringen moeten, net als in het buitenland, deel zijn van een holistisch industrieel beleid', klinkt het unisono bij vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers.

Opvallend is dat de boodschap samen vertolkt wordt door Agoria, dat de technologiebedrijven vertegenwoordigt, en de verschillende vakbonden. Het gaat om drie christelijke vakbondscentrales (ACV-Puls, CNE-GNC en ACV-CSC METEA), drie socialistische vakbondscentrales (ABVV Metaal, Metallos MWB en BBTK-SETCa, ofwel de bond van bedienden, technici en kaderleden van het ABVV) en het liberale ACLVB.

De sociale partners van de technologiesector pleiten ervoor dat belangrijke inspanningen worden geleverd en dat het strategische gebruik van overheidsopdrachten integraal deel uitmaakt van het industrieel en economisch beleid van ons land. Ze formuleren twintig voorstellen om strategisch gebruik te maken van overheidsopdrachten.

Zo vragen ze dat er voorafgaand aan een overheidsgunning meer transparantie en een betere monitoring van overheidsopdrachten komt om zo de impact van het gevoerde beleid op de Belgische economie te kunnen meten. Tijdens een gunningsfase verwachten ze meer focus op de prijs-kwaliteitsverhouding van overheidsopdrachten, in plaats van enkel te kijken naar de prijs. Ook twee andere elementen verdienen meer aandacht: de vestigingsplaats van het bedrijf en de mate van (technologische) innovatie binnen de oplossing die het bedrijf aanbiedt.

Door overheidsopdrachten oordeelkundig op te splitsen in percelen die overeenstemmen met de reële capaciteiten van de ondernemingen van de sector, kan de deelname van kmo's en start-ups worden bevorderd. Ook vragen de sociale partners meer Nederlands en Frans op werven, om zo de lokale werkgelegenheid te bevorderen. Door prijzen nauwgezet te controleren, kunnen inschrijvers die toegeven aan oneerlijke concurrentie meteen worden geweigerd. Tijdens de uitvoeringsfase vragen de partners controle op de naleving van de betaling van onderaannemers, om oneerlijke concurrentie te bestrijden en de toegang van kmo's tot overheidsopdrachten te verbeteren.

De in België gevestigde ondernemingen en hun werknemers zijn zeker concurrerend, innovatief en in staat om overheidsopdrachten in de wacht te slepen, op voorwaarde dat deze opdrachten op een strategische manier worden aangewend, met naleving van het Europees recht.

Overheidsopdrachten vertegenwoordigen ca. 14% van het bbp van de EU, goed voor 2.000 miljard euro per jaar op het grondgebied van de Unie. Die cijfers laten zien dat overheidsopdrachten een aanzienlijke impact kunnen hebben voor Belgische ondernemingen. Als ze goed worden aangewend, kunnen overheidsopdrachten een fantastische hefboom vormen om de Belgische economie en innovatie te boosten, om overheidsmiddelen efficiënter te beheren en om een sociale en milieubeleidsvoering te implementeren.

Het gaat dus om een win-win, zowel vanuit het standpunt van de aanbestedende overheden als vanuit het standpunt van de ondernemingen, de werknemers en zelfs de burgers.

De sociale partners van de metaal- en technologische industrie, vertegenwoordigers van de vakbonden en de werkgevers, vragen aan al de beleidsmakers, elk binnen hun bevoegdheid, bijzondere aandacht voor het belang van de industrie in het algemeen en specifiek voor de technologische industrie.

De industrie is immers cruciaal voor de ontwikkeling van de economie in het algemeen, de welvaartscreatie, de groei van de tewerkstelling, de financiering van openbare voorzieningen en het welzijn van iedereen.

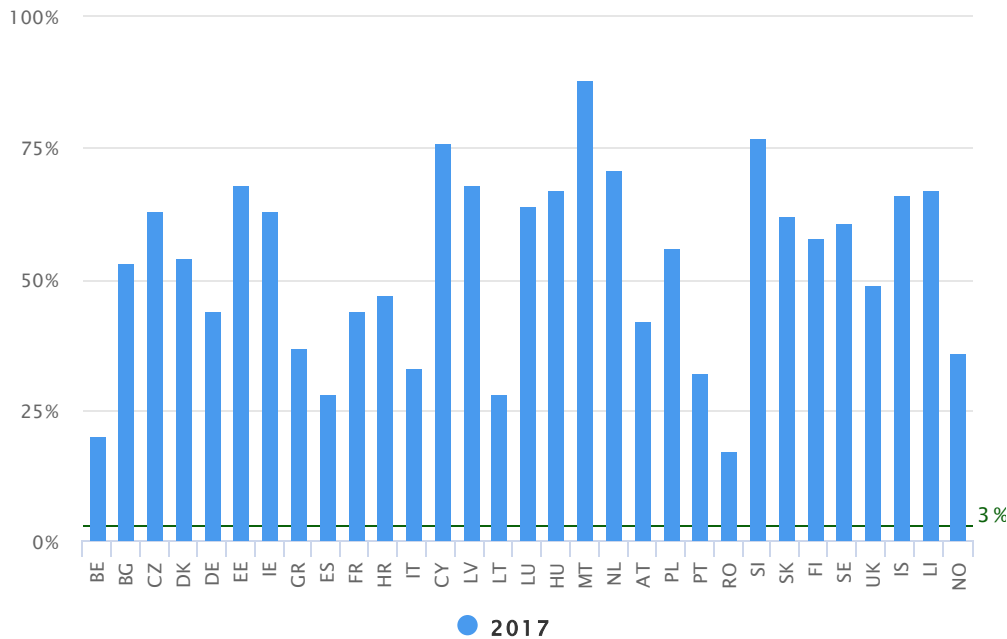
Agoria en de vakbondsorganisaties die in de sector vertegenwoordigd zijn willen de twintig voorstellen voor strategisch gebruik van overheidsopdrachten toepassen in de hele technologiesector, ook in de maakindustrie en de digitale sector. Men maakt zich sterk dat er geen budgettaire impact zal zijn.

Voor meer informatie:

Georges De Baetselier, ABVV Metaal
Geert Dumortier, ACLVB
William Van Erdeghe, ACV-CSC METEA
Philippe Bervoets, ACV-Puls
Marc Lambotte, Agoria
Pia Desmet, BBTK
Jean-Marc Lepied, CNE-GNC
Hillal Sor, Metallos MWB
Stéphane Piron, SETCa

Bijlage 1: cijfers

In België winnen KMO's véél minder overheidsaanbestedingen dan in de rest van de EU.

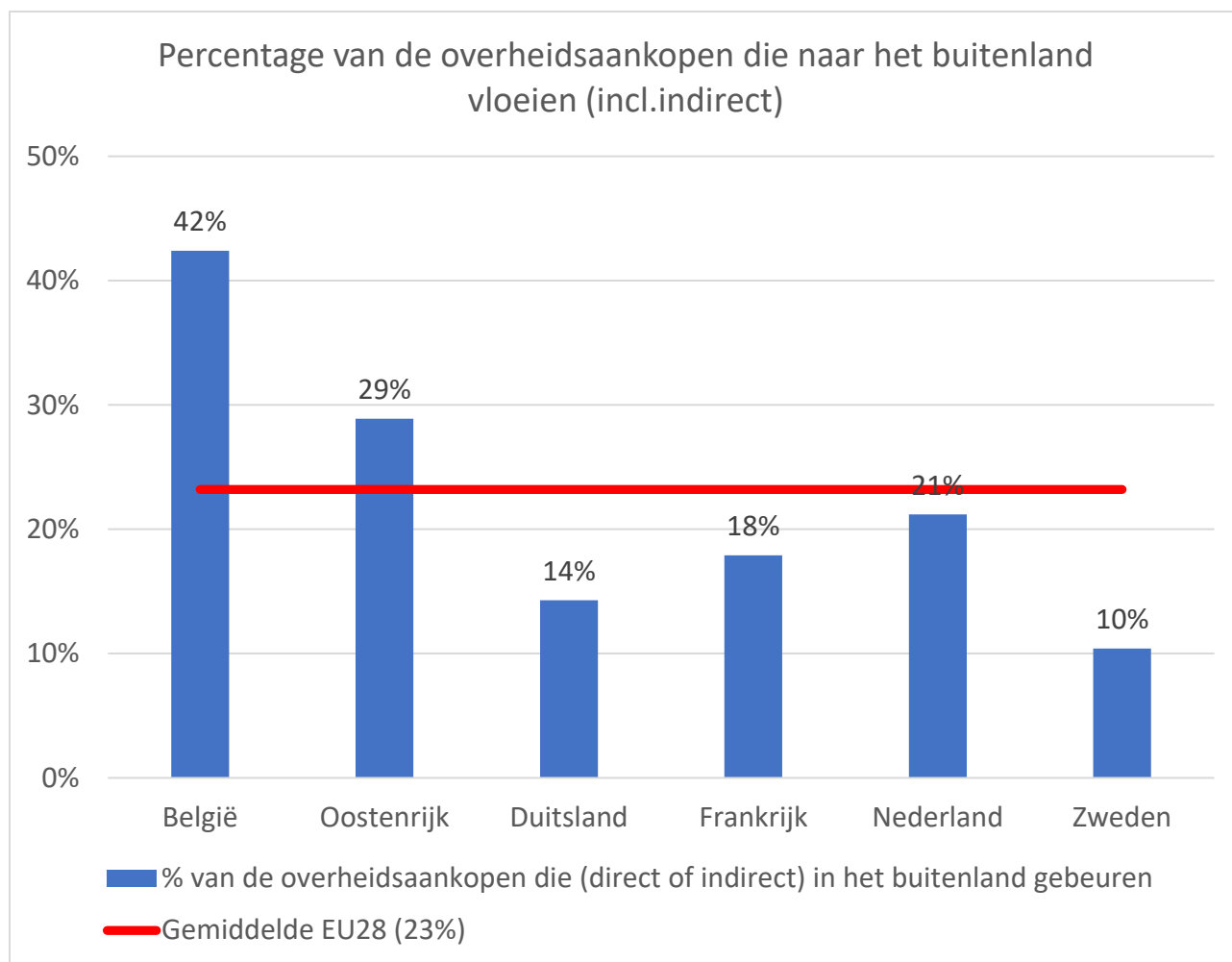
Bron: Europese Commissie,

Single Market Scoreboard - Public Procurement - Indicator [7]: SME contractors

http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm

High percentages are desirable, because most companies in Europe are in this category. Low percentages could indicate barriers to participation by smaller firms in procurement procedures (e.g. red tape, calls for tender that are biased against smaller firms or low capacity among smaller firms to compete).

Belgische overheidsbestelling gaan veel meer dan het EU-gemiddelde andere gelijkaardige landen (bv. Nederland of Oostenrijk) naar het buitenland.

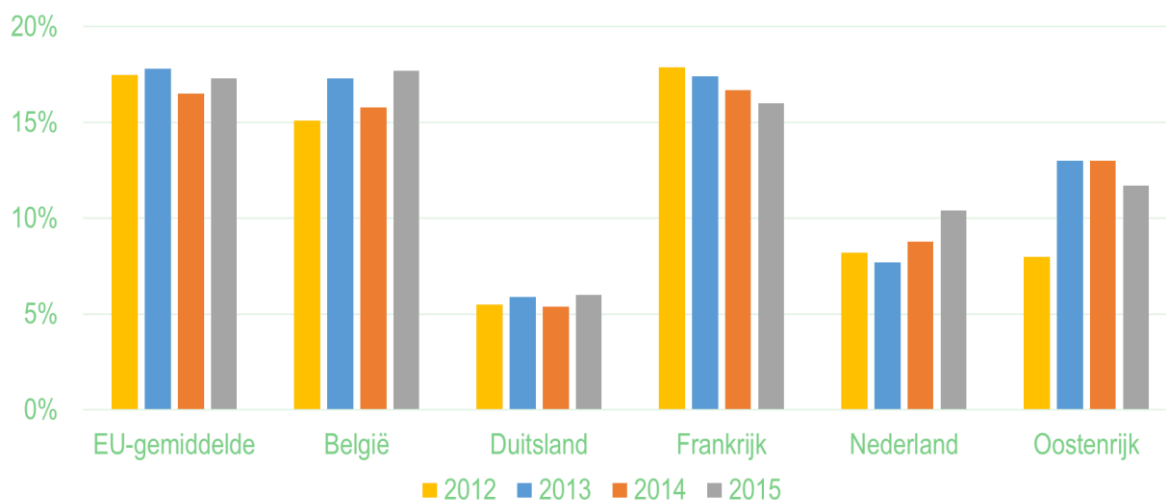

Bron: Europese Commissie (2017), Measurement of impact of cross-border penetration in public procurement <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5c148423-39e2-11e7-a08e-01aa75ed71a1>

Diepgaand omdat zoals meestal niet alleen gekeken werd naar 'in welk land is de juridische entiteit gevestigd die de opdracht gewonnen heeft' (redelijk makkelijk op basis van de bestaande databases), maar ook naar de indirecte toewijzing aan het buitenland waarbij de toewijzing dus gebeurt aan een Belgische entiteit maar waarbij echter de facto zo goed als alle werken/waardecreatie in het buitenland gebeuren/gebeurde (bv. verkoopskantoor, importeur,...). Evident dat dergelijke analyse veel analyse-intensiever is en dan ook minder vaak gebeurt, maar natuurlijk voor onze industrie wel de écht relevante is). Voor onze industrie (en dito werkgelegenheid) is het volledige plaatje (aan welke entiteit wordt toegekend, maar vooral waar en door wie gebeurt de echte waardecreatie) natuurlijk relevant

Duitsland, maar ook Nederland of Oostenrijk voeren duidelijk een beleid om overheidsaankopen te gebruiken om de andere elementen van hun industriële beleid (R&D-ondersteuning, exportpromotie) te versterken:

% aanbestedingen (in waarde) welke niet alleen op nationaal niveau maar ook op Europees niveau gepubliceerd worden.

Bron: Europese Commissie, (2016)

Single Market Scoreboard - Public Procurement - Public Procurement Indicators 2015 – Table 7.

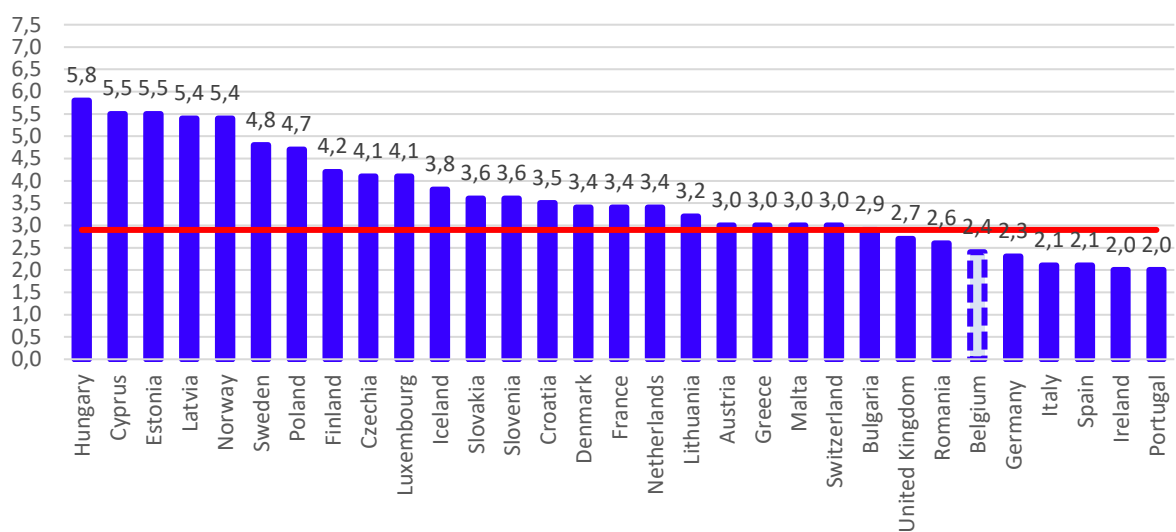
Publication rate in terms of % of total general government expenditures on works, goods, and services (excluding utilities and defence)

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/20679/attachments/1/translations/en/renditions/native>

Dit gaat over het feit dat er bepaalde “thresholds” zijn waaronder overheden/landen kunnen beslissen om hun openbare aanbesteding alleen op nationaal niveau te publiceren (publicatie in het Europees publicatieblad is pas verplicht in de Europese richtlijnen vanaf bepaalde bedragen).

Opvallend is dat bepaalde landen (die het economisch redelijk goed deden de laatste jaren) blijkbaar kiezen om veel meer aanbestedingen niet in het Europese publicatieblad te publiceren (waardoor de kans dat buitenlandse ondernemingen een offerte zullen indienen natuurlijk onmiddellijk véél kleiner wordt).

2018 Overheidsinvesteringen in % BBP (Eurostat)

Bijlage 2: 20 voorstellen voor een strategisch gebruik van overheidsopdrachten

A. Voorafgaand aan de gunning van overheidsopdrachten

1. Een mentaliteitsverandering en een sterk politiek engagement om strategisch gebruik te maken van overheidsopdrachten zijn nodig om een echte verandering teweeg te brengen.
2. Een grotere transparantie en een betere monitoring van overheidsopdrachten zijn absoluut noodzakelijk om de impact van het gevoerde beleid ter zake op de Belgische economie te kunnen meten.
3. Door betere sourcing en betere communicatie met de markt voorafgaand aan de lancering van overheidsopdrachten zouden aanbestedende overheden expertise kunnen vergaren en op de hoogte zijn van bestaande innovatieve of duurzame oplossingen. Ondernemingen kunnen worden geïnformeerd over inkoopprojecten en zich daarop voorbereiden.
4. Een sterkere professionalisering van overheidsinkopers op alle niveaus.
5. De oprichting van een centrale expertisecel die de aanbestedende overheden op alle niveaus informeert, adviseert en bijstaat.
6. Zich engageren voor innovatieve overheidsopdrachten door te voorzien in concrete cijferdoelstellingen.
7. Een bemiddelaar inzake overheidsopdrachten aanstellen om de communicatie tussen overheidsinkopers en ondernemingen te verbeteren en gerechtelijke procedures terug te dringen.

B. Tijdens de gunningsfase

1. Door de behoeften op een functionele manier te bepalen, kunnen innovatieve en economisch voordeliger oplossingen naar voren komen voor de aanbestedende overheden.
2. Proportionele selectiecriteria kunnen de deelname van kmo's en start-ups aan overheidsopdrachten vergroten.
3. Door systematischer varianten toe te staan, kunnen innovatieve oplossingen naar voren komen.
4. Focussen op de prijs-kwaliteitsverhouding van overheidsopdrachten i.p.v. op de prijs is van fundamenteel belang om de Belgische economie en innovatieve, duurzame en verantwoordelijke oplossingen te stimuleren.
5. Door overheidsopdrachten oordeelkundig op te splitsen in percelen die overeenstemmen met de reële capaciteiten van de ondernemingen van de sector kan de deelname van kmo's en start-ups worden bevorderd.
6. Het gebruik van milieuclausules in bestekken helpt lokale en innovatieve ondernemingen om zich goed te positioneren in het kader van overheidsopdrachten.
7. Sociale clausules opnemen in bestekken heeft een onmiskenbare impact op de lokale werkgelegenheid.
8. De toekenning van voldoende lange termijnen aan inschrijvers biedt ondernemingen de kans om zich efficiënt voor te bereiden op een overheidsopdracht en stimuleert de mededinging.
9. Door inschrijvers te vergoeden bij grote opdrachten kan het aantal inschrijvers worden geoptimaliseerd.
10. Op passende wijze het gebruik van Nederlands/Frans op werven opleggen bevordert indirect de lokale werkgelegenheid.
11. Door prijzen nauwgezet te controleren kunnen inschrijvers die toegeven aan oneerlijke concurrentie worden geweigerd.

C. Tijdens de uitvoeringsfase

1. Een nauwgezette controle van de uitvoering maakt het mogelijk om zich te vergewissen van de naleving van de strategische toepassing van overheidsopdrachten.
2. Controle op de naleving van de betaling van onderaannemers maakt het mogelijk om oneerlijke concurrentie te bestrijden en de toegang van kmo's tot overheidsopdrachten te verbeteren.